

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

VII. Privilegium personale personam sequitur, & extinguitur cum ea.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62649)

impossibile non est, Peckius *hic*, n. 12. & Strein. n. 6. quibus locis uterque & rectè monet, conventionem de ejusmodi casibus præstandis solitos tantum comprehendere, eamque non porrigi ad insolitos & infuetos, l. *Fistulas* 78. §. *fin.* ff. de *Contrab. empt.* quod etiam observant Molina *tract.* 2. de *J. & J. disp.* 495. n. 20. Gutierrez de *Juram. p. 1. cap.* 24. n. 6. & Gaill. *Lib.* 2. *observat.* 23. n. 18.

Quartum; quia, quòd res perempta peti possit, ratio est; quòd ipsa & non aliud quidpiam fuerit in obligatione: re ipsa tamen non ipsa, sed æstimatione debetur, eademque ab actore intenditur, & à iudice ex officio adjudicatur, Peckius n. 12. *cit.*

7. Ultimum; quia difficultia impossibilibus non æquiparantur, nisi eadem sit ratio utrorumque: ratio autem quoad obligationem eadem non est, sed diversa; cum dationem, factum, præstationem difficultia: non etiam impossibilia admittant.

REGVLA VII.

Privilegium Personale personam sequitur, & extinguitur cum ea.

SUMMARIUM.

1. Privilegium aliud Reale aliud Personale.
2. Personali munitus eò per se ubique utitur,
3. Id tamen ad heredes & Successores non transmittit.
4. Ratio utriusque assertionis,
5. Et utriusque objectæ difficultates:
6. Quæ tamen privilegij Personali nec restitutionem,
7. Nec ad heredes transmissionem evincunt.

Privilegium aliud Personale & aliud Reale est, quorum illud directè & immediatè alicui ratione personæ, vg. ob singularem ejus experientiam, industriam, fidelitatem: istud verò directè & immediatè ratione rei vg. loci, dignitatis, officii, causæ, negotiij &c. concedi, dictum est *Tit.* 37. n. 16. quòd tanquam propriò locò hæc Privilegij partitio est declarata.

Proposita de priori Regula duas partes habet. Sensus prioris est, *Privilegium personale sequitur personam ejus, cui est concessum: ut ista eò, à concedente ad certum non restrictò, uti per se quovis locò possit;* sic enim privilegij legendi libros prohibitos, diebus esurialibus comedendi carnes, Psalmos Pœnitentiales vel Officium B. Virginis, horarum Canonicarum locò recitandi &c. munitus per se quocunque venerit, licitè eò utitur. *Per se, inquam, & Privilegij non restrictò munitus.* Prius; quia per accidens ejus usus aliquando illicitus est ratione scandali, aut alterius incommodi ex usu provenientis. Posterius; quia privilegium personale non simpliciter, sed pro certo tantum loco concessum, extra hunc usum utique non habet.

Posterius Regulae partis sensus est, *Privilegium personale extinguitur & cessat, quando extinguitur seu moritur persona, cui id fuit indultum: nec transit ad heredes aliorve successores.*

Ratio utriusque partis aperta est; quia, cum privilegium personale causam in sola persona habeat fundatam, necesse est, ut eam comitetur: eaque extincta & deficiente, ipsum quoque extingatur ac deficiat, *arg. c. cum cessante 60. de Appellat.* Quæ ratio de privilegio etiam Reali illud evincit; quòd, licet personæ, quæ nunc eò gaudet, extincta ipsum non extingatur, re tamen, cui concessum est, pereun-

B b b a

pereunte: aut, si res quidem permaneat, sed titulus, ratione cuius concessum est, deficiat, v.g. si Confraternitas vel alicujus Sancti reliquiarum, ratione quarum Ecclesiarum privilegium indultum est, aliò transferantur, etiam ipsum transferatur, ut *cit. Tit. 33. n. 41.* est dictum.

5. Quantumvis autem hæc Regulæ ratio clara solidaque sit, utriusque tamen partis sensum accipitem reddunt Responsa Juris. Prioris quidem *can. Illa 11. dist. 12. c. Cum in juventute 15. de Præsumpt. & l. 1. c. de Senator. & Clariss.* quorum textuum primò diebus ab Ecclesia interdictis carnibus vescendi privilegium non comitatur personam privilegiatam; cum ista, si ad aliam Ecclesiam venerit, ejus à carnibus abstinentis morem servare jubeatur. Secundò privilegium Pallii, Archi- aut Episcopo indultum, istum non sequitur, hoc ipsò; quòd Palliò uti extra provinciam Archiepiscopus, & Episcopus extra diocèsin suam, etiam cum illius Archi- aut Episcopi consensu, non possit, *arg. c. 1. de Auth. & usu Pall. ubi Glossa V. Quamlibet, Panormit. & Laiman. n. 1.* Postremò personali privilegio munitus, ut non nisi coram certo iudice conveniri valeat, eò non utitur ubique; cum super contractu vel delicto alibi celebratò vel commissò, ubi deliquit aut contraxit, valeat conveniri, *l. 1. cit. & l. Interdum 36. §. 1. ff. de Judiciis.* Posterioris verò partis sensum impetunt *l. Non dubium 6. ff. de In Integ. rest. & l. Hæredes 20. C. ad S. C. Velleian.* quibus locis in integrum restitutionis & S. C. Velleiani privilegia personalia, indulta minoribus ac foeminis, ad hæredes porriguntur: uti & *Aurb. Habita C. Ne filius pro patre*, vi cuius personale privilegium mariti, ut, factò ab uxore divortiò, dotis nomine conventus ad plus non teneatur, quàm salvà congruà sustentatione potest,

etiam prodest filiis ejus hæredibus, à matre ejusdem nomine conventis.

6. Hæc tamen Juris dispositiones penitus inspectæ non efficiunt Regulæ sensui; quoad partem quidem priorem; quia *can. Illa cit.* sermo est de loci consuetudine: non de persona munita privilegio; cum talis itò uti non prohibeatur; nisi aliquando ratione scandali & similitum incommodorù, usui merè per accidens conjunctorum; præsertim quia peregrini locorum, per quæ transeunt, legibus particularibus per se non adstringuntur, ut *Lib. 1. tit. 2. à n. 113.* ostendi. Minorem vim habet *c. Cum in juventute cit.* Quia Pallii usus ipsa ejus privilegii concessione ad certam provinciam vel diocèsin restringitur: intra quam proinde solum Palliatum comitatur, & illam non egreditur ex mente concedentis. Neque magis urget *l. 1. cit.* quia eà relatum privilegium non censetur indultum omnino absolute: sed, si contrarium non exprimitur, tacitè includit exceptionem casus, quò privilegiatus alibi contrahit vel delinquit, ut *l. 1. & l. Interdum cit.* non obscure insinuat; ne nimium præjudicetur alibi cum ipso contrahentibus, ejusve delictò offensis, si contrahentis vel delinquentis speciale forum deberent sequi: eumque non possent convenire in loco contractus ac delicti, unde utriusque probationes peti est necesse.

7. Non plus negotii faciunt textus adducti contra sensum partis Regulæ posterioris. Priores duo; quia illa minorum ac mulierum privilegia merè personalia non sunt; cum indulta sint minori ætati & sequiori sexui ratione læsionis in rebus ac juribus suis: quæ, cum ad hæredes transeant, mirum non est, quòd ad hos etiam transeant beneficia restitutionis & S. C. Velleiani, Gomez *Tom. 2. Var. cap. 14. n. 6.* Posterior; quia ex speciali juris dispositi-

dispositione privilegium mariti ejus filii hæredibus prodest, cum; quod hi personam patris repræsentent: tum verò; quod ipsa quoque natura non patitur, ut mater durior, quàm in maritum, sit in liberos ex eo susceptos; quod his, alimenta aliunde non habentibus, ea ministrare teneatur mater, cujus viscerum pars quædam & portio sunt.

REGVLA VIII.

Semel Malus semper præsumitur esse malus.

SUMMARIUM.

1. Sensus & ratio Regule,
2. Alium malum consummatum supponens,
3. Et ad idem mali genus restringenda.
4. Probationem in contrarium, admittit,
5. Et aliquando malitia confirmationem.

Regulæ istius, ut jacet, sensus clarus est; quamvis enim quilibet homo bonus esse præsumatur: donec malus appareat, aut esse legitimâ probatione convincatur, *c. Unico, de Scrutinio & c. fin. de Præsumpt.* nihilominus, postquam semel quis v. g. peierando aut prævaricando deliquit, malus, sive perjurus & prævaricator tamdiu præsumitur, donec peccatum per poenitentiam expiasset, & animum mutasse appareat, aut probetur, ut etiam desumitur ex *can. Parvuli 22. q. 5. c. Scribam 9. de Præsumpt. & l. Sicuti 5. §. 2. ff. de Accusat.* Ratio est; quia ex præteritis præsumitur de statu futuro & præsentis, *c. Mandata 8. de Præsumpt.* neque enim mutatio animi; cum sit quid facti, præsumitur; sed

ex actibus contrariis probanda est, *l. Eum qui 2. ff. de Probat. & c. Majores 3. de Baptismo*, cujus §. *fin.* dormientes & amentes, qui ante amentiam vel somnum à Baptismo fuere alieni, baptizari non permittuntur; quod, cum mutatio non præsumatur, in eis contradictionis propositum perseverare, intelligatur.

Non malè tamen Glossa & Interpp. cæteri Regulam hanc restringunt, vel potius declarant Imprimis; ut procedat, quando actus malus fuit in fine; non in principio tantum, sive quando delictum, cum posset, non fuit consummatum; quod à delicto inchoato liberè ac sponte desistens videatur resipuisse. Deinde; ut procedat de eodem genere delicti: nec porrigatur ad diversa; cum non eò ipsò; quod quis adulterinæ consuetudinis sit reus, etiam usurarius aut homicida esse præsumatur, *Clarus §. fin. q. 21. n. 1. & Barbosa hic n. 8.*

Quæ contra Regulam sic declaratam adducuntur, facile diluuntur. Opponi enim solet Primò; quod quilibet præsumatur bonus, nisi probetur malus, *c. Unico cit. & l. Merito 51. ff. Pro socio.* Sed hoc verum duntaxat est, quando actus malus non præcessit, & præsumptionem illam non enervavit; cum enim mutatio in dubio non præsumatur, qui in aliquo genere semel malus est, talis perseverare præsumitur, donec appareat vel probetur in eo bonus.

Secundò, unus actus non sufficit; ut quis mercator, opifex, strenuus athleta dicatur. Ergo nec unus actus, ut præsumatur malus. Sed illatio hæc nulla, latæque disparitas est inter mercatoris &c. malique appellationes; quia mercatoris, opificis, athletæ appellationes ex ipsa nominum institutione denotant tractum, seu frequentatum certi generis actuum exercitium, usumque: non etiam appellatione mali